

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

קב.

עין משפט
נר מצוה

(א) [פסחים ד. ג.] (ב) [ט] חוס' לעיל יא: ד"ה וכו' ויבטין עט: ד"ה פיימית, (ג) ז"ק מט: לעיל יא. לקמן ק"מ. מולין קמא: (ד) לעיל י"ב. (ה) [פסחים כה:]. (ו) מולין קמא: קמא: ותוס' שם פ"ג, (ז) ז"ב ק"ה. (ח) [דלא קרינא רש"ש], (ט) [נדבכים כג].

מוסף רש"י

דק ארנקי בפתח זה. והפקדו ללל הקודם (לעיל י"ב). אורי שאין סופו לבנות. בתוך האור, כמורה דמי. וקלאו בעל הבית הרשאי, או לאו כמורה דמי. להכי בעי אורי שאין סופו לנט בתוך הבית כמורה דמי, דלאו אורי קנהו ע"כ ה"ל. ונתן הבית פשיטא לן דאפילו קדם אש אחר וקלטה בתוך האור לא קנה, דמשכנתא לאו קנהו ע"כ ה"ל. ונתן בתוכה גיטין (ע"ג). ה"ל עומדת כג"ש הגז חק לא גני, כיון שנתקן לאור הגז ה"ל זמנא שיהיה ה"ל למעלה וה"ל למטה כיון שיהיה מרובע הגז נתקן לו שדף ה"ל זמנא שיהיה (לעיל י"ב). ויני שובך. ויני מדביות שקנו בשוכן (חולין ק"ט). ביציאת רובה הוא דאדחייבה לה בשילוח. דלס' לא אש ונאלה את האס כשהיא מטילה ביתה וכבר ילא רובה, חייב לשלם מקמי דתפול לתרו, דלמתי לאו מוזהר הוא (ע"ג פסחים). אי הכי, דלא קמה מר. אמאי אסורות משום גזל. ואפילו מפני דרכי שלום. והלא עינין מנפך האס הוא, ומשני אאמון. דרכי שלום דקאמר אפילו על האס עמיה י"ט משום דרכי שלום (ע"ג פסחים). ואביעית אימא לעולם אביעיים. דאילו בעי אמן אפילו משום דרכי שלום אין כאן, אפילו ואינה נוטה לתוספה לא סמכה דעת בעל השוכן עלה ואינו מתקוטע עט הלקח, אבל מהצ"ח הוא מתקוטע דדעתיה עליה ויני מני דלא קנה לו תרו, משום דרכי שלום הוא איכא (ע"ג פסחים). והשתא דאמר רב יהודה אמר רב אסור לזכות בביצים ב"י. מהשתא מילת לאוקמה תמונתן אפילו ילאה כולה ולא תקפו ל"י יוני דרכי מונה דלאו מוזהר הוא וחיבת בשילוח משום צ"ח אחרונה זאת שלא עמדה האס עליה מהשתא. ואף על פי שגפלה לתור לא קמה תרו, דכיון דהוא עממו אס היה כאן לא היה יכול להחזיק בה. תלכו נמי לא מני וכו' ליה שאין זה מוזהר (ע"ג פסחים). לזכות. לפשוט ידו מתחת האס ולהחזיק בהם, כל קנייה דהפקדו ויביה קרי ליה (ע"ג פסחים). אי הכי אסורות בגזל מפני דרכי שלום. וכו' לא, אי דשלחה. קודם דהחזיק בה, היה קמה תלכו לבעל הבית וגזל מעליה הוא, ואי דלא שלחה ה"ל הוא יכול לטלטל לבעל, הא בעי שלוח קודם לקימת הביצים ככז יהודה, ומשני בקטן דלאו בר שלוח הוא.

בגובהא דקניא. ותולה אותה: **ארישא.** שוכר מישראל הוה דתניא רישא לא יטלנה בידו ויאל: **וטורי דמשכיר.** דכיון דלא אוגריה ליה מסתמא דטורי דמשכיר הוה זה: **בחצר דמשכיר.** [א] שלא השכיר את החצר: **וטורי דאסו מעלמא.** וקמס גללים אפקורי מפקריהו בעלים וקניא ליה חצרו ואפילו קדם השוכר והגביהן לא זכה בהן: **יאל** לו **סס מליאה בעיר.** שילא קול בעיר שצא לזי שצור בתוך שדהו או מן הנהר הציף לתוכה דגים: **והקולט מן האויר.** שקיבל גללים לתוך כלי שנתן כלי בחוץ וקיבל גללים בחוכו: **שלו.** של שוכר: **ושצרפס ושחלר.** קס"ד בחצר שלא השכירה לו דמשכיר: **בשולי פרה.** סמוך לנקדיה לניכא אורי: **זרק ארנקי.** והפקירה לכל הקודם: **תרפי.** בתמיהה. תרתי אצטרעיה לתנא למימני לימני תלח כיון דשלא השכירה עסקינן מה לי רפת ומה לי חצר: **שצרפס שחלר.** המושכרת לשוכר כל הוצל שצרפת שבה לבעל הבית ואשמעינן דהמשכיר את החצר לא השכיר רפת שבה: **יוני שוכן.** שמשכיר מוזהרין וקנינן בשוכן. ואין אלו יוני הרדסאות הגדלים צנתיים: **חייבין בשילוח.** ה"ל אס רוצלת על הביצים דקרינאיהן בהן כי יקראי) פרט למוזמן דלאו מוזהרין: **קרי כאן כי יקרא פרט למוזמן.** (ב) וכיון דהביצים שלו היה ליה ה"ל מוזהרין דקן הוא הביצים: (א) **מיליאה רובה.** קרינא בהן או צניס ואס היה צל תפוש קודם שמיגמר ליאתה חייב לשלם האס וליקח הביצים: **אמאי אסורות משום גזל.** כיון דלא נפלה לתרו: **אאמן.** כלומר גזל דרכי שלום אפילו אאמן נמי קאמר דעתו של בעל השוכן עליהם: **בצטוח הוא דחוזרים למקומן לערב:** **ואי צניס אימא.** אביצים ולא אאמן: **אפילו דנפלה לתרו.** חייבות בשילוח ה"ל ולא מוזהרין הוא כל זמן שאס רוצלת עליהן ולא מיקשי לרבי יוסי כ"י חנינא דכל היכא דליהו וכו': **אסורות מפני דרכי שלום.** ותו לא בתמיהה: **אי דשלחה.** מי שנטלן: **גולה מעליה הוא.** דהא קניא ליה חצרו: **ואי דלא שלחה.** הא בעי שלוח ואיכא איסור שלח תשלח והדר את הביצים תקח לך וכו' וכו' מני **ארישא גזל:** הכי גרסינן **בקטן.** הא דקתני דרכי שלום ותו לא צ"ל דלא שלחה וצקטן דלאו בר שילוח הוא דאינו חייב צנתיים: **בתנאי נפערה לשוכר.** לא ירצה לו שחר חודש שהעיצור כולל שנה: גמי

בגובהא דקניא. מכאן נראה כמו שפירש רש"י צנתיים (דף נ"ג). שמימין המזוזה מעומד לכן לריך גובהא דקניה שלא תפול אלל לפר"ט שמימיה אותה מיושב כמו ספר תורה מונח צארון ולא מעומד וצנתיים (שם) נמי עשהא כמין נגר פסולה והיינו מעומד דשיליה המוכר פירות (ב"ב דף ק"ה). וס"ט אמר על כמין נגר היינו קצרות חמור משמע צנתיים קאמר ואס כן גובהא דקניא למנה לי ויש לומר שלא תכלה מלחלוחית הכותל: **מסייע ליה לרבי יוסי בר' חנינא.** פירשמי צפ"ק (דף נ"ג):

קורטא מן האויר אמאי הרי אלו שצרו. תימנה ואי לימא דרכי יוסי אמאי שצנח של בעה"ב: **תרתי.** פי' דסתמן אהדי דהאי שצרפת לא אצטרעין למימני לגופיה דפשיטא הוא דשוכר צית בחצר שאין לו צרפת כלום ולא תנא אלא למידק שצרפת לבעל הבית לפי שאין צ"ח לשוכר כלום [וב] אלל בחצר שיש לשוכר זה הילוך כניסה ויציאה לצימו לא הו דבעל הבית והדר תני שאף שצנח לבעל הבית: **פרט למוזמן.** וא"ת ואמאי לא פריך נמי מסיפא אמאי אסורין מפני דרכי שלום גזל גמור הו וי"ל דמרישא ניהא ליה למיפוך והי"ה דמני פריך מסיפא אי נמי לא מני למיפוך מסיפא דאיכא למימר דהכי קאמר אסורות משום גזל גמור הביצים ואמן מפני דרכי שלום: **אי הכי אמאי אסורות משום גזל.** דאפי' משום דרכי שלום ליכא ומשני אאמן פי' ולא אביצים וא"ת אמן נמי הו לריך שילוח וי"ל כי ליכא צניס תמיהה והי"ה דה"מ למימר כס"ד מעיקרא אביצים שפלו יש גזל גמור ואאמן יש דרכי שלום:

לא צריכא בקטן. ולי"ג דשלחה קטן דאי שלחה קנה בעל השוכן מדאורייתא ואטו משום דלקחו קטן יהא שלו אלא הקטן לקח הביצים צלח שילוח שעדיין לא זכה בעל השוכן צניס ותימנה דאפי' בגדול ה"מ לאוקמי וכגון שנתן ידו או צגדו מתחת הביצים צשעה שאס רוצלת עליהם ולא נתכוין לזכות צניס עדיין דאסור הוא אלל עשה כן כדי שלא יזכה בעל השוכן צניס אח"כ (ב) ושילוח את האס ונטלן עכשיו וזכה בהן: וצ"ח

ומיקנא לא קניא עד דנפלה לחצרו וכי קתני חייבות בשילוח מקמי דתיפול לחצרו אי הכי אסורות משום גזל אאמן ואביעית אימא לעולם אביעיים ומדנפיק רובה דקמיה עילוה והשתא דאמר רב יהודה אמר רב אסור לזכות בביצים כל זמן שהאס רוצלת עליהם שנאמר **שילוח תשלח את האם והדר את הביצים תקח לך אפי' תימא דנפלה לה לחצרו** כל היכא דאיהו מצי וכו' ליה חצרו וכו' וכל היכא דאיהו לא מצי וכו' ליה חצרו נמי לא זכיא ליה א"ה אסורות בגזל מפני דרכי שלום אי דשלחה גזל מעליה הוא אי דלא שלחה הא בעי שלוחה בקטן דלאו בר שילוח הוא כגזל מפני דרכי שלום הוא ה"ק אביו של קטן חייב להחזיר לו מפני דרכי שלום: **במ"ג.** המשכיר בית לחבירו לשנה נתעברה השנה נתעברה לשוכר השוכר לו לחודשם נתעברה השנה נתעברה למשכיר (י) מעשה בצפורי באחד ששכר מרחץ מחבירו בשנים עשר זכב לשנה מדינר זכב לחדש וכו'

פ"א א מיי פ"ו מהל' שכיחות הל' ג ופ"ה מהל' מפילין הלכה יא סגמ עשין נג טושי"ע ח"מ סי' ש"ד סעיף ג וטושי"ע י"ד סי' רלא סעיף ג [נדב אלפס כאן ובסוף הלכות מוזהר דף ע"א]:

פ"ב א מיי פ"ה מהל' מפילין הלכה יא סגמ עשין נג טושי"ע י"ד ע"ג:

ג א מיי פ"ו מהלכות שכיחות הל' ה ועיין בהשגות ובמגדל משנה סגמ עשין פט טושי"ע ח"מ סי' ש"ג סעיף ג:

צ"א ד טושי"ע ע"ג מהלכות שכיחות הל' ז ועיין בהשגות ובמגדל משנה סגמ עשין נג טושי"ע ח"מ סי' ש"ג סעיף ג:

צ"ב ה מיי ע"ג מהל' טושי"ע ע"ג סעיף ג:

צ"ג ו מיי פ"ו מהל' שכיחות הלכה ח סגמ עשין נג טושי"ע ח"מ סי' ש"ג סעיף ג:

צ"ד ז מיי פ"ו מהלכות גולה ואפ"ה הל' ז סגמ עשין נג טושי"ע ח"מ סי' ש"ג סעיף ג וטע"ד:

צ"ה ח מיי פ"ו מהל' שכיחות הל' ח סגמ עשין נג טושי"ע ח"מ סי' ש"ג סעיף ג:

צ"ו ט מיי ע"ג מהל' טושי"ע פ"ו מהלכות שכיחות הלכה ח סגמ עשין פט טושי"ע ח"מ סי' ש"ג סעיף טו:

תורה אור השלם

1 כי יקרא קן צפור לפיכך בדרך גבל עין או על הארץ אפרוחים או ביצים והוא רבצת על האפרוחים או על הביצים לא תחך האם על הביצים: דברים כ"ו 2 שלח תשלח את האם ואת הבנים תחך לך למען יטוב לך ותארבת ימים: דברים כ"ז

הגהות הב"ח

(א) גמי לא זכיא בחצר דמשכיר. ניב ע"ל דף מט ע"ב: (ב) רש"י ד"ה קרי וכו' דכיון: (ג) ד"ה ביציאת רובה: (ד) תוס' ד"ה לא וכו' אח"כ שילוח כל"ל ואת' וינימח:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה בחצר דמשכיר שלא סי' ניב אלל רמז"ס כתב אפי' השכירו (ועמ"ס רבינו בח"מ סי' ע"ג): (ב) [א] תוס' ד"ה תמיה. אלל סי' ניב ורשב"א כתב דכ"ה הוא דבע"ה מנעול יו"ד ב' רב פפא אמר סי' כי זכה סי' (וע"ש צ"ק ז):

דלאו בר שלוח הוא. והוא הדין דהוי מני לטעמי כגון דעבר ונטלן מתחת האס דגזל מעליה ליה, אלא ניהא ליה לטעמי בדרך היסר ולא בדרך איסור (ע"ג).

